

Гр.Раковски ,общ.Раковски,обл.Пловди,ул."Н.Вапцаров"№1А,тел:03151/2103
GSM:0884292913,e-mail:diana.stoianova@abv.bg

ПЛАН - ПРОГРАМА

за възпитанието и обучението по БДП в ДГ „Първи юни” УЧЕБНА 2025/2026 ГОДИНА

Актуализиран във връзка с писмо №9105-100/23.03.2021 г. на МОН и заповед № РД09-660/15.03.2021 г. на министъра на образованието и науката.

I. Общо представяне на програмата по безопасност на движение по пътищата за децата в детската градина

Програмата по безопасност на движение по пътищата (БДП) включва целите, темите, понятията, и тематично разпределение за организиране на обучението и възпитанието по БДП в детската градина. В нея са формулирани и очакваните резултати от процеса на взаимодействие в ситуациите по БДП като гаранция за устойчивостта и качеството на обучение. Възпитанието и обучението по БДП са целенасочен, системен и непрекъснат процес за формиране на граждански компетентности и качества на детето и са неделима част от цялостното образование и възпитание на личността. Социализирането на личността е процес на адаптация, индивидуализация и усвояване на социо-културните роли, чрез които детето намира мястото си в обществото. Формирането на защитни механизми при децата за съхраняване и безопасност при движение по пътищата е актуална тема в гражданското общество и важна задача на държавата, образователните институции и семейството.

Предучилищният период е известен със своята сензитивност към външните изменения на обектите, процесите и явленията в околния свят. Децата овладяват знания за елементите и опасностите на пътя още в ранното детство, следвайки примера на по-възрастните от семейството и детската градина. Формира се способност за ориентиране и критично мислене, което е в основата на правилното оценяване на пътните ситуации. Промените, които настъпват в когнитивната, емоционалната и волевата сфера, са благоприятна основа за поставяне

началото на обучението по безопасност на движението. Въпреки това, поради възрастови, психологични особености и липсата на опит, децата невинаги постъпват правилно, когато са на улицата. Това налага целенасочено, системно обучение и възпитание за формиране на поведенческа култура и качества на подрастващите - съобразителност, наблюдателност, отговорност, самостоятелност и др.

Основната цел, по която работим в обучението на децата по БДП е : “ Да се изградят елементарни представи и понятия за пътното движение и начални умения за безопасно придвижване като пешеходци”.

Тази основна цел се конкретизира ,както следва:

- Развиване сензориката на децата (възприемане и различаване цветовете и форми, движение, анализиране на информация от светлинни и звукови сигнали).
- Да различават улично платно и тротоар.
- Да знаят, че не трябва да се движат сами.
- Да знаят къде е опасно да се движат и защо.
- Да умеят да се ориентират в елементарна пътна ситуация.
- Да спазват определени правила при движение.
- Да знаят къде е опасно и безопасно да се играе.
- Да търсят и откриват пътни знаци и сигнали за пешеходци.

Обучението по БДП е вид социално учене, при което водеща е ролята на практическите умения, формираща се главно чрез подражаване, личен опит, целенасочено обучение. То е неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на детето и трябва да се извършва непрекъснато в рамките на възпитателно-образователния процес в детската градина.

Колкото децата са по-малки, толкова по-трудно съумяват да управляват своето поведение. Те нямат разпределено внимание, не са формирани волевите задръжки, а ориентировъчната им способност не е гъвкава и устойчива, което води до нереален, нисък оценъчен критерий за безопасно движение по пътищата.

Децата от предучилищна възраст се запознават с БДП целенасочено в ситуации по ОС, КТ, ИИ, БЕЛ и др. съобразно тяхната възраст и особености.

Запознават се с различните видове превозни средства. Получават знания за това къде се движат, кой ги управлява.

Децата не могат да овладеят правилата за безопасно движение само в една ситуация или ДИ. Ето защо в детското заведение се работи системно по този проблем.

При запознаване с правилата за безопасно движение по улицата, учителите се съобразяват с принципите за постепенност и последователност.

Децата се запознават с опасните и безопасни места на улицата.

При 5-6 г. деца представите се уточняват и допълват. Затова благоприятства натрупаният двигателен опит, обогатеният речников фонд и пространствени представи.

При 6-7 г. знанията за безопасно движение по пътищата се затвърдяват и задълбочават.

В предучилищна възраст се поставят основите на гражданските компетентности на детето като пълноправен участник в пътното движение, притежаващ конкретни знания, умения и отношение към спазването на обществените правила и норми за лична и колективна безопасност. Компетентностите, свързани с обучението по БДП, са част от интердисциплинарен комплекс:

1. Гражданско образование, област на компетентност: „Социална политика, справедливост и солидарност“ - обяснява своите постъпки, като ги свързва с правила и ценности.

2. Здравно образование, област на компетентност: „Безопасност и първа помощ“ - назовава нещата (предмети, дейности, поведения), които са опасни в обкръжаващата среда.

3. Интеркултурно образование: област на компетенция: “Културна осъзнатост“ - сравнява норми на поведение в културно различен битов и празничен контекст.

Програмното съдържание е разпределено в области на компетентност, тематични направления и конкретни теми и осигурява спираловидно и системно надграждане на знанията и уменията през цялата учебна година.

Новите понятия към всяка област на компетентност се въвеждат постепенно и с нарастване на възрастта се разширяват.

II. Цели на възпитанието и обучението по БДП в детската градина

1. Формиране на начални представи за пътната среда.
2. Формиране на умения за безопасно поведение на пътя.
3. Формиране на култура на поведение на пътя.

III. Общ план на ДГ „Първи юни“

№	Наименование на мярката	Ефект на мярката	отговорник	срок	Източник на информация за докладване
1	Разработване на годишен план-програма за БДП на ДГ.	Годишна плановост на мерки по БДП на ниво ДГ	Комисия по БДП	15.9.2025г.	Годишна план-програма за БДП, представена от директора на ДГ

2	Провеждане на родителски срещи по групи на тема „Безопасно участие на децата в пътното движение”.	Запознаване и съвместна дейност	Учителите по групи	10.2025 г.	Протоколи от родителски срещи
3	Периодично провеждане на педагогически ситуации с децата по БДП.	Запознаване и практическо прилагане	Учителите по групи	Учебна 2025/2026 година	Годишен учебен план
4	Набавяне на материали / табла, видео материали, материали за самостоятелна работа на децата/ за обучение и възпитание по БДП.	Подготовка за прилагане на плана	Учителите по групи	Учебна 2025/2026 година	Подготвени материали
5	Докладване на изпълнени мерки по БДП на заседанията на педагогически съвет.	Регулярна отчетност на политиката по БДП.	Комисия по БДП	1.06.2026 г.	Доклад на комисията

Постигането на компетентностите за ориентиране в пътната среда се осъществява в следните глобални области: елементи на пътната среда, участници в движението, пътни превозни средства, пътна сигнализация, обезопасителни и защитни средства.

Постигането на компетентностите за спазване на правила за безопасност и култура на поведение на пътя се разгръща в следните направления: правила за движение на пешеходец, правила за движение на велосипед, правила за движение в жилищна зона, правила за поведение на автобусна спирка, опасни и безопасни места за игра, понятие за пътнотранспортно произшествие, сензорна и моторна двигателна активност.

Примерно разпределение на минималния брой на основните педагогически ситуации за обучението по БДП в детските градини:

Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група
5 педагогически ситуации	5 педагогически ситуации	6 педагогически ситуации	7 педагогически ситуации

Обучението по БДП в детската градина се осъществява задължително във всички групи в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Обучението по БДП може да се осъществява интегрирано по различните образователни направления или в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Педагогическата ситуация е основна форма на взаимодействие, при превес на играта като основна дейност в тази възраст.

Във връзка с определяне на БДП като приоритетна област за учебната 2025/2026 година, на ПС с Протокол №1/15.09.2025г. бе взето решение във всяка група да се проведат две ситуации повече над минималния, съгласно Приложение 5 към чл11 ал.3 от Наредба 13 от 21.09.2016г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурно образование.

Разработеното учебно съдържание следва да бъде включено в програмната система на съответната възрастова група.

Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група
7 педагогически ситуации	7 педагогически ситуации	8 педагогически ситуации	9 педагогически ситуации

Теми, очаквани резултати и нови понятия

I ГРУПА

№	Тема на ситуация	Очаквани резултати и нови понятия	Вид на ситуация		Учебно време	Срок на провеждане
			Т	П		
1.	С мама и татко на разходка	Различава кое се движи и кое не се движи на пътя. Придвижва се за ръка с възрастните, когато се разхожда по улицата. Определя разстоянието до възрастния – близо и далече. Разпознава участници в движението. Научава къде и как се движат по улицата колите и пешеходците. *Улици, близо, далече, участници в движение, коли, пешеходци		X	1	октомври
2.	Любими играчки	Знае наименованията на някои превозни средства и се ориентира в техните части. Разпознава игрови средства и ги използва по предназначение (камионче, влакче, кола и др.). *Превозни средства, части.	X		1	октомври
3.	Най обичам да играя	Формира сензорни усещания и възприятия за звук и цвят. Разпознава цветовете на светофара в игрова ситуация.	X		1	декември

		*Светофар, форма, звук				
4.	Моите играчки	Има представа за играчки – модели на отделни превозни и товарни средства. Сгъва и залепва с помощта на учителя елементи за създаването на модел. Формира сензорни усещания и възприятия за звук и цвят. Вслушва се в различни звуци и ги определя по сила. Разпознава цветовете на светофара – червен, жълт и зелен. Знае наименованията на някои превозни средства и се ориентира в техните части. Знае мястото си в автомобила и назовава предпазни средства, които използват децата. Знае предназначението на предпазните средства при пътуване в автомобил. Разбира, че в превозното средство трябва да се спазват правила. Спазва норми на безопасно поведение, когато пътува в автомобил. *Товарни превозни средства, автомобил, предпазни средства, пътуване, правила		X	1	декември
5.	Снежен човек	Различава кое се движи и кое не се движи. Определя подвижни и неподвижни елементи. Има представа за безопасно поведение при игра през зимата.	X		1	януари
6.	Пеша и с кола	Има нагласа за спазване на безопасно поведение при пътуване. Знае основни достъпни правила за пътуване. Наблюдава и описва достъпни правила за пешеходци. Открива правила за безопасност в автомобил – назовава столче, предпазен колан. Има представа за сградите и пътя пред дома си. Знае мястото си в автомобила. Спазва норми на безопасно поведение, когато пътува с автомобил. Придвижва се за ръка с възрастните, когато се движи по улицата. Разпознава цветовете на светофара. Научава се къде и как хората се движат по улицата. *Предпазен колан, сгради, тротоар, пешеходна пътека, улично платно		X	1	април
7.	Пътувам с мама и татко	Има представа за играчки – модели на отделни превозни и товарни средства. Има представа за изискванията за безопасност и чистота. Има представа за сградите и пътя пред дома си. Ориентира се по сградите и пътя пред дома си. Разпознава участници в движението. Различава кое се движи и кое не се движи на пътя. Определя подвижни и неподвижни елементи. Знае наименованията на някои превозни средства и се ориентира в техните части. *Изисквания, наименования	X		1	април

II ГРУПА

№	Тема на ситуацията	Очаквани резултати и нови понятия	Вид на ситуацията		Учебно време	Срок на провеждане
			Т	П		
1.	Преминавам улицата с мама	Разбира инструкции. Дава прости обяснения за своите действия. Участва в диалог. Съставя въпросителни изречения. *Светофар и зебра, улица, майка, дете, червено, жълто, зелено	X		1	Ноември
2.	На улицата се спазват правила	Показва познаване на правила за пресичане на улица. Описва собствените си преживявания и постъпки. Дава идеи за игра. Разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата. *Улица, движение, безопасност, живот, опазване, правила, пътни знаци, превозни средства, взаимоотношения, толерантност, съобразителност, пешеходна пътека		X	1	Ноември
3.	Кой къде се движи	Показва познаване на правила за пресичане на улица. Комбинира игрови средства и материали за постигане на игрови цели. *Превозни средства, движение, шофьор, специални автомобили, поведение, правила, разбирателство, толерантност, изчакване	X		1	Март
4.	Любимо превозно средство	Притежава диференцирани представи за особеностите на различните видове превозни средства. *Превозни средства, лека кола, самолет, автобус, лодка	X		1	Април
5.	На улицата	Сравнява пътнически, товарни и превозни средства. Има представа за устройства за информация и комуникация. *Пътнически, товарни и превозни средства, гараж за леки автомобили, за камиони	X		1	Март
6.	Следвай знаците	Може да ходи и бяга с различно темпо. Придвижва се организирано с водач. Придобива представи за пътна маркировка. *Придвижване, водач, пътна маркировка		X	1	Ноември

7.	Велосипедисти	Придвижва се с триколка в коридор до определената цел. Придвижва се с триколка на зигзаг. Спазва правилата за безопасност при движение по пътищата. Следва пътната маркировка. *Триколка, БДП		X	1	Април
----	---------------	---	--	---	---	-------

III ГРУПА

№	Тема на ситуация	Очаквани резултати и нови понятия	Вид на ситуация		Учебно време	Срок на провеждане
			Т	П		
1.	Пътят ми до ДГ	Може да определя пространственото разположение на елементите в квартала. Прави разлика между еднопосочно и двупосочно пътно платно. Ориентира се в елементите на по-широко пространство – сгради, видове пътни платна, пешеходна пътека при двупосочно движение. *Еднопосочно и двупосочно пътно платно, ляво-дясно, пешеходна пътека. *Пътни знаци – М 8.2, пресичане на двупосочно пътно платно.	X		1	Септември
2.	Улично движение	Познава характерни особености на указателните знаци, като се ориентират в тяхната форма и цвят. Знае как се преминава под подлез. Осмисля ролята на пътните знаци за пешеходеца и съобразява поведението си спрямо тях. *Предупредителни и указателни пътни знаци А18- „Пешеходна пътека“, А 19 – “Деца“.		X	1	Декември
3.	Превозни средства	Има представа за превозни средства по суша, въздух и вода и ги сравнява. Може най-общо да определи причините за удар между тях. *Превозни средства по суша, въздух и вода – каруца, автомобил, камион, автобус, влак, кораб, самолет. Превозни средства със специален режим на работа – пожарна, полицейска кола. Удар		X	1	Декември
4.	Един ден на улицата през зимата	Изброява правилата, които трябва да спазва пешеходеца. Познава правилата за пресичане на двупосочно платно. Наблюдава и съобразява светлинни сигнали. *Пресичане на двупосочно пътно платно с възрастен, светлинни сигнали.		X	1	Януари
5.	Моделирам и конструирам-конструктивна игра	Има представа за превозни средства по суша, въздух и вода и ги сравнява. Може най-общо да определи причините за удар между тях. *Превозни средства по суша, въздух и вода – каруца, автомобил, камион, автобус, влак, кораб, самолет. Превозни средства със специален режим на работа – пожарна, полицейска кола. Удар		X	1	Януари

6.	Вкъщи и на улицата	Изброява правила, които трябва да спазва велосипедиста. Знае при какви случаи е водач, в какви пешеходец и защо трябва да носи светлоотразителна жилетка. Регулира поведението си при сигнал. *Пешеходец с велосипед, светлоотразителна жилетка, каране в права посока, каране с умерено темпо, паркиране.	X		1	Март
7.	Конструктивна игра	Познава правилата за пресичане на двупосочно движение. Пресича двупосочно улично платно с помощ. *Двупосочно движение.		X	1	Април
8.	Моят град /село/-рисуване	Овладеява информация за видове сгради. Посочва важни за децата пътни знаци на кръстовище и обяснява правилата за безопасно придвижване по пътна маркировка в игрова ситуация. Изброява правилата, които трябва да спазва пешеходеца. Познава правилата за пресичане на двупосочно платно. Наблюдава и съобразява светлинни сигнали. *Пресичане на двупосочно пътно платно с възрастен, светлинни сигнали		X	1	Април

IV ГРУПА

№	Тема на ситуация	Очаквани резултати и нови понятия	Вид на ситуация		Учебно време	Срок на провеждане
			Т	П		
1.	Моят път до детската градина	Има практически план за безопасно придвижване. Изразява готовност за спазване на правила за придвижване. Познава безопасния маршрут до детската градина. Спазва правила на поведение и има културни навици при движение в родното място. Познава някои предупредителни и указателни знаци. *Предупредителни и указателни знаци, безопасен маршрут, културни навици.		X	1	Октомври
2.	Пътни знаци	Затвърдява знания и умения за спазване на правилата за улично движение. Спазва правила на поведение и има културни навици при движение в родното място. Знае начини на придвижване по булевард, пресичане, преминаване под подлез или надлез. Знае как да регулира поведението, съобразно знаците. Познава пътни знаци за велосипедисти. *Булевард, подлез, надлез, улично движение.	X		1	Ноември
3.	Кръстовище	Познава основните обществени правила и норми за пресичане на кръстовище. Познава сигнали подавани от регулировчик – забранено, разрешено преминаването. Осъзнава опасността от неправилни действия при пресичане на кръстовище. Изразява готовност за спазване на правила за придвижване. *Кръстовище, регулировчик, норми, правила за придвижване.	X		1	Ноември

4.	Аз съм велосипедист	Разпознава основните части на велосипеда и техните функции. Знае значението на безопасност и изправност на велосипед. Разбира личната безопасност. *Спирачка, педал, верига, безопасност и изправност на велосипед, личната безопасност.	X		1	Януари
5.	Пътници и пешеходци	Обобщени представи за участниците в движението; диференцирани представи за необходимото различно поведение на пътниците и пешеходците; разбира и обяснява поведението си в различни ситуации; устойчиво желание да спазва правилата; има формирана наблюдателност и отговорност като участник в движението. Демонстрира адекватно културно поведение и социално присъствие на спирката и в автобуса. Притежава културни и социални навици за лична и колективна безопасност, когато пътува с автобус. *Пътник, участник в движението, колективна безопасност.		X	1	Февруари
6.	Автогара	Включва се с желание и инициативност в екипен проект „Автогара“. Демонстрира адекватно културно и социално присъствие на спирката и в автобуса. Притежава културни и социални навици за лична и колективна безопасност, когато пътува в автобус. *Автогара, спирка, културно и социално присъствие.	X		1	Февруари
7.	В училище	Спазва правила за поведение и има културни навици при движение в родното място. Знае начини на придвижване в родното място. Има практически план за придвижване до училището. *Културни навици, поведение.	X		1	Май
8.	Превозни средства по релси	Демонстрира наличието на пространствено-конструктивни връзки и зависимости между реални превозни средства, графичното им изображение и техните макети. Има обогатени представи за превозните средства спрямо мястото им на придвижване-на релси. Разбира и оценя ролята на хора от различни професии, свързани с проектирането, конструирането, поддържането и управлението на железопътните превозни средства. *Железопътна гара, железница, пътнически и товарен влак, релси.		x		Май
9.	Има ли улицата има правила	Знае правилата за безопасно движение по улицата. Различава различни ситуации на пътя, ориентира се в тях и реагира отрицателно при неспазването на правилата. Има желание и готовност да се придвижва безопасно в уличното движение. *Правила за движение, участник в нарушение, забрана.	x		1	Май

Оценяването на компетентностите по БДП може да се осъществи чрез наблюдение, тестове и игри.

За постигане на очакваните резултати от обучението могат да се използват познавателни книжки, учебни помагала, планове и схеми на населеното място и големи пътни възли, учебно-помощна литература за учителя, нормативната уредба, регламентираща безопасното движение и др.

Настоящият план е утвърден със Заповед №10/15.09.2025г.

Директор:

/ Д. Стоянова /

